

**PLAN MOT DISKRIMINERING,
TRAKASSERIER, SEXUELLA TRAKASSERIER
OCH KRÄNKANDE BEHANDLING**

EKORRENS FÖRSKOLA OKTOBER 2023-OKTOBER 2024

Innehållsförteckning

Grunduppgifter	3
Syfte	3
Bakgrund	3
Skollagen	4
Diskrimineringslagen	4
Definitioner	5
Vad är diskriminering?	5
Olika former av diskriminering	5
Diskrimineringsgrunderna	6
Vad innebär kränkande behandling?	7
Enhetens rutiner för arbetet med planen	8
Redogörelse för enhetens uppföljning av föregående årsplan	11
Kartläggning av risker	17
Analys av orsaker	18
Sätta mål och besluta om åtgärder	19
Följa upp och utvärdera	22
Rutiner för akuta händelser	23
Barn upplever sig utsatt av annat barn	23
Barn upplever sig utsatt av personal	23
Dokumentation av anmälan och utredning	24
Anmälan via Trygghetswebben	24

Grunduppgifter

Den här planen mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling gäller för Ekorrens förskola.

Det är förskolans biträdande rektor som har det övergripande ansvaret för planen, som upprättades den 2022-10-01 och gäller i ett år.

Ekorrens förskola arbete med likabehandling genomförs i enlighet med bestämmelser i Skollagen och Diskrimineringslagen och i samverkan med all förskolans personal. Alla barn som deltar i verksamheten involveras i upprättande och uppföljning och barnens vårdnadshavare/föräldrar görs delaktiga.

Vår plan finns alltid tillgänglig på förskolan i våra hallar för vårdnadshavare att ta del av och i våra arbetsrum för pedagoger samt på förskolans webbsida.

Arbetet med planen genomförs löpande under året, med särskilda avstämningpunkter i oktober, mars och maj månad.

En uppföljning och utvärdering av årets planerade insatser genomförs vid ett tillfälle på hösten och två tillfällen under våren.

Syfte

Förskolans plan mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är ett viktigt verktyg för att planera och genomföra likabehandlingsarbetet på ett strukturerat och systematiskt sätt. Arbetet med att ta fram planen är också ett sätt att förankra likabehandlingsarbetet och säkerställa att all som berörs, såväl barn som vuxna, involveras och har möjlighet att få komma till tals.

Planen mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling ska fungera som stöd när förskolan arbetar för att främja barnens lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga diskriminering, olika former av trakasserier och kränkande behandling. Planen tydliggör att förskolans likabehandlingsarbete måste vara konkret för att fungera, det räcker inte med visioner och högt uppsatta mål utan det måste också finnas tydlighet kring hur varje enhet ska arbeta för att nå målen.

Alla i verksamheten behöver vara insatta i likabehandlingsarbetet – det bästa sättet att förankra planen är genom delaktighet.

Bakgrund

Förskolans läroplan (Lpfö 18) beskriver förskolans värdegrund och uppdrag och innehåller mål och riktlinjer för arbetet. Utbildningen i förskolan ska förmedla och

förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I enlighet med förskolans läroplan har förskolan i uppdrag att spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen, som i och med lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter gäller som svensk lag. Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.

Alla som arbetar i förskolan ska främja alla människors lika värde. Inget barn i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling.

Skollagen

Bestämmelser om förskolans skyldighet att arbeta för att motverka kränkande behandling finns i Skollagens (2010:800) kapitel 6. Här framgår också att det är absolut förbjudet för huvudman eller personal att i samband med verksamheten utsätta ett barn för kränkande behandling.

Skollagen ställer krav på förskolans huvudman att se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Arbetet mot kränkande behandling ska dokumenteras i en årlig plan.

Förskolans plan ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn. Det ska också finnas en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som förskolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Att förskolans plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen i den verksamhet som planen gäller för följer av en särskild förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen

Av Diskrimineringslagen (2008:567) framgår att det är absolut förbjudet för den som arbetar inom utbildningsverksamhet att göra sig skyldig till diskriminering av ett barn eller en elev i samband med denna verksamhet.

Förskolans huvudman ska ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier i samband med verksamheten. Riktlinjerna och rutinerna ska följas upp och utvärderas.

I diskrimineringslagen finns också krav på att förskolans huvudman ska arbeta med aktiva åtgärder, vilket handlar om att fortlöpande undersöka om det finns risker för diskriminering (direkt eller indirekt), repressalier eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

När man har identifierat risker och hinder ska man analysera orsaker till dessa och vidta skäligen förebyggande och främjande åtgärder för att avvärja dem. Arbetet ska även följas upp och utvärderas. De åtgärder man beslutar om ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

Aktuella riktlinjer, rutiner och åtgärder ska årligen dokumenteras och denna dokumentation ska också innehålla en redogörelse för hur förskolan har samverkat med barn och anställda.

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering ska dokumenteras löpande.

Definitioner

Vad är diskriminering?

Diskriminering innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder.

En beskrivning av vad varje diskrimineringsgrund går att läsa nedan under rubriken Diskrimineringsgrunderna.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av maktförhållande mellan den som utsätter och den som utsätts. Det är således personal, skolledning eller huvudmannen som kan göra sig skyldiga till diskriminering gentemot barn och elever. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk mening. Både barn och vuxna kan dock utsätta andra för det som kallas för trakasserier respektive sexuella trakasserier. Med trakasserier menar man kränkningar som har samband med någon diskrimineringsgrund. Sexuella trakasserier innebär att kränkningen ska vara av sexuell karaktär.

Olika former av diskriminering

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation och detta missgynnande har samband med en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse som framstår som neutral men som i praktiken kan innebära att personer behandlas sämre än andra och detta har samband med en eller flera av diskrimineringsgrunderna. Det är inte diskriminering om man kan visa att bestämmelsen har ett berättigat syfte och används på ett sätt som är både lämpligt och nödvändigt för att uppnå detta syfte.

Bristande tillgänglighet

Med bristande tillgänglighet avses att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att verksamheten inte har vidtagit skäligen åtgärder för tillgänglighet för att säkerställa att hen ska komma i jämförbar situation med en person som inte har samma funktionsnedsättning. Vad som bedöms vara skäligen åtgärder avgörs av förutsättningarna i det enskilda fallet.

Trakasserier

Med trakasserier menas ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Till skillnad från övriga diskrimineringsformer förutsätter inte trakasserier att det finns ett maktförhållande mellan den som utsätter och den som utsätts. Detta innebär att ett barn kan utsättas för trakasserier av såväl personal som andra barn i verksamheten.

Kränkningar kan vara fysiska (till exempel slag eller knuffar), verbala (till exempel nedsättande ord, hot eller ryktesspridning) eller psykosociala (till exempel grimaser eller utfrysning ur gemenskapen).

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett uppträdande som kränker någons värdighet och som är av sexuell karaktär. Det kan till exempel innebära att man upplever att någon tittar på en på ett oönskat och närgånget sätt, tafsar eller tar på ens kropp på ett sätt man inte vill eller kommer med olika former av kommentarer eller anspelningar som har sexuell natur.

Diskrimineringsgrunderna

Det finns sju diskrimineringsgrunder i Diskrimineringslagen. Dessa är:

Etnicitet

En persons hudfärg, nationella eller etniska ursprung. Alla människor har en eller flera etniciteter.

Religion eller annan trosuppfattning

Åskådningar såsom kristendom, islam, buddism, ateism och agnosticism.

Kön

Att någon är kvinna eller man. I Sverige fastställs vilket juridiskt kön en person tillhör när man föds och detta registreras i folkbokföringen. Man kan välja att ändra sitt juridiska kön och förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som vill ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Sexuell läggning

Med detta avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Funktionsnedsättning

Med detta menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. En funktionsnedsättning kan vara medfödd eller ha uppstått senare i livet, på grund av skada eller sjukdom.

Ålder

Med detta menas hur länge man har levt. Inom utbildningsverksamhet räknas det inte som diskriminering att särbehandla barn på grund av deras ålder, om det görs för ett berättigat syfte och används på ett sätt som är både lämpligt och nödvändigt för att uppnå detta syfte

Könsidentitet och könsuttryck

Könsidentitet är vilket kön en person identifierar sig som medan könsuttryck handlar om hur en person väljer att uttrycka sitt kön, till exempel genom kläder och kroppsspråk. Om en person missgynnas på grund av att hen har en könsidentitet eller ett könsuttryck som bryter mot de normer som finns kring kön i samhället kan det innebära diskriminering.

Vad innebär kränkande behandling?

Kränkande behandling regleras i Skollagens kapitel 6. Kränkande behandling innebär att ett barn utsätts för ett uppträdande som kränker barnets värdighet, utan att detta har något samband med en eller flera diskrimineringsgrunder.

Kränkningar kan vara fysiska (till exempel slag eller knuffar), verbala (till exempel nedsättande ord, hot eller ryktesspridning) eller psykosociala (till exempel grimaser eller utfrysning ur gemenskapen).

Enhetens rutiner för arbetet med planen

Biträdande rektors insatser:

Biträdande rektor har under året ansvar för att planen hålls levande samt att relevanta insatser sätts in i god tid. Planen mot Diskriminering och kränkande behandling förnyas i oktober varje år, att skriva planen i oktober möjliggör för planen att bli en del av det systematiska kvalitetsarbetet på förskolan med kopplingar till våra prioriterade mål och genom det blir planen en del av utbildningen på förskolan. Biträdande rektor ansvarar för att planen följs upp och utvärderas enligt årsplanen. Detta sker i samarbete med representanterna för barnhälsan på förskolan.

Pedagogernas insatser:

Förskolans pedagoger är ansvarig för att hålla planen levande och göra den till en del av förskolans målfokuserade, systematiska kvalitetsarbete med kontinuitet under hela året. Pedagogerna ansvarar för att förskolans prioriterade mål inom Normer och Värden blir en del av arbetet i planen. Pedagogerna arbetar mot detta mål i små steg genom att undersöka var barnen befinner sig i ett nuläge och sedan skrivs konkreta målkriterier för barnen och insatser för pedagogerna att arbeta med för att nå målen. Dessa målkriterier förändras utefter att vi ser ett förändrat kunnande hos barnen

Mål inom Normer och värden ht 2023-vt 2024:

"Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra".

Pedagogerna skriver incidentrapporter då otrygghet, oro eller konflikter upplevts och inträffat, dessa följs sedan upp och blir en del av kartläggningen. Samt ingår observationer av barngruppen som en del i kartläggningen.

Pedagogerna som deltar i barnhälsogruppen har regelbundna träffar och följer tillsammans med biträdande rektor upp kartläggningarna som görs vår och höst enligt årsplanen samt föräldraenkäten som görs i februari. Denna grupp har ett särskilt ansvar för barnhälsan på förskolan och deltar även i vår BHG där specialpedagog och biträdande rektor deltar.

Metoder för att samla in underlag till vår kartläggning:

- Trygghetsvandring
- Observationer i barngrupp
- Trivsselfrågor
- Incidentrapport
- Enkät till föräldrarna

Inför våra avstämningar i oktober, mars och maj månad så ser pedagogerna i gruppen Barnhälsa tillsammans med sina arbetslag över följande punkter.

1. Vilken observationsunderlag ska vi använda i vårt arbetslag för att våra barn ska bli delaktiga i Trygghetsvandringen.
2. Planera för hur vi ska organisera med tex mindre grupper och vilken tidsåtgång Trygghetsvandringen ska ta tex under två veckor ska vi göra intervjuer med barnen i mindre grupper.
3. Skriv en kartläggning kring det ni ser som ni gör en analys på tillsammans i arbetslaget – Vad ser ni i kartläggningen och finns det något i era miljöer eller i ert förhållningssätt som ni behöver förändra. Utifrån det skriver ni sen tillsammans i arbetslaget insatser utifrån analysen.
4. Arbetslagens analyser och insatser tar barnhälsan sen med sig när vi ses i gruppen (biträdande rektor och förskollärare), vi kommer då sammanställa insatserna som vi behöver göra på våra förskolor i vårt förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Delaktighet:

Det ligger i allas ansvar att göra barn och vårdnadshavare delaktiga i arbetet Planen finns på förskolans hemsida, på Schoolsoft samt i utskrivet format i hallarna på varje avdelning. Svaren från den centrala enkäten som vårdnadshavare får varje år sammanställs och analyseras tillsammans med tillbud, dokumentation och vårt systematiska kvalitetsarbete.

Vårdnadshavare görs även delaktiga i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling genom att vi informerar om planen, syftet med planen och hur vi arbetar med den under vårt Vårdnadshavarmöte i oktober månad. Planen är även en del av vårt systematiska kvalitetsarbete så vårdnadshavarna kan också ta del av arbetet mot vårt mål under "Normer och värden" genom pedagogernas dokumentationer i Schoolsoft/verksamhetsloggen.

Barnen görs delaktiga genom trygghetsvandringar och trivsselfrågor.

Trygghetsvandringarna som ligger till grund för vår kartläggning görs i förskolans lärmiljöer och genom samtal, dialog och diskussioner tillsammans med barnen, antingen enskilt eller i mindre grupper. Genom trygghetsvandringar, observationer och trivsselfrågor blir barnens tankar och åsikter en del av de insatser som görs på förskolan.

På detta sätt identifierar pedagogerna riskområden i barnens miljöer och sammanhang för att synliggöra vilka insatser som behöver göras. Utifrån kartläggning och insatser sätter vi upp förbyggande mål som ligger till grund för vårt fortsatta arbete på förskolan.

Årsplanering 2023-2024

Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
	En ny plan upprättas inför nytt utbildningsår, klar i oktober.	Planen går igenom med hela arbetsgruppen på APT. Planens mål bryts ner till målkriterier i pedagogernas SKA under "Normer och värden". Pedagogerna i Barnhälsa ansvarar för att planera inför avstämning i oktober tillsammans med sina arbetslag.	Avstämning Främjande, förebyggande och förhindrande insatser följs upp och analyseras av arbetslagen genom observationer, trygghetsvandringar och trivsselfrågor.	Pedagogerna i Barnhälsa följer upp analyserna som arbetslagen gjort av kartläggningen i oktober tillsammans med biträdande rektor.	Uppföljning av arbetet i SKA under "Normer och värden".

Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
	Pedagogerna i Barnhälsa ansvarar för att planera inför avstämning i mars tillsammans med sina arbetslag.	Avstämning Främjande, förebyggande och förhindrande insatser följs upp och analyseras av arbetslagen genom observationer, trygghetsvandringar och trivsselfrågor.	Pedagogerna i Barnhälsa följer upp analyserna som arbetslagen gjort av kartläggningen i mars tillsammans med biträdande rektor. Uppföljning av enkät för VH	Uppföljning av arbetet i SKA under "Normer och värden". Planen utvärderas och analyseras.	

Redogörelse för enhetens uppföljning av föregående årsplan

För att säkerställa att likabehandlingsarbetet genomförs systematiskt och strukturerat ska förskolan varje år utvärdera de insatser som genomfördes föregående år. Att utvärdera innebär att man granskar det man beslutat för att se dels om åtgärderna genomfördes så som det var planerat, dels hur resultatet av åtgärderna blev. Här kan man också resonera över varför resultaten av de vidtagna åtgärderna ser ut som de gör.

Grindar och dörrar som begränsar barnen och försvårar för dem att ta sig till toaletten under/efter vilan på Tallen/Granen.	Alltid finnas en pedagog i anslutning till vilorummet hela tiden.
Otillgängliga miljöer, rum som stängs igen och material som barnen inte når/kan använda på Nöten/Fröet.	Möblera om i Lärmiljöerna och rensa och organisera det pedagogiska materialet.
Konflikter och knuffar vid handfat med trapp för de yngsta barnen på Nöten/Fröet.	Dela barnen i mindre grupper vid rutinsituation som handtvätt. Alltid en vuxen vid dessa rutinsituationer i skötrummet.
Otryggt kring dolda utrymmet där pedagogerna inte ser barnen på Kotten.	Löpar- stubbe struktur. Pedagogerna fördelar sig i lokalerna.

Otryggt i yttre hallen (där barnens skor står) på Kotten.	Dela barnen i mindre grupper vid rutinsituation som på- och avklädning i hallen.
Risk för kränkning vid toaletterna på Kotten.	Dela barnen i mindre grupper vid rutinsituation då många barn går på toaletten samtidigt.
Vuxna som pratar över huvudet på barnen.	Dela i mindre grupper och som vuxen ha barnfokus. Påminna varandra som kollegor om någon inte talar till barnen.
Föräldraenkäten visar att informationen om vad deras barn upplevt under dagen är bristfällig	Förskolan inför en rutin kring att kunna överlämna information om hur dagen varit för varje barn.

Insats vt 22- ht 23: Alltid finnas en pedagog i anslutning till vilorummet hela tiden för att skapa trygghet och stötta vid tex toalettbesök.

Redogörelse: Rutin har införts så det finns alltid en pedagog i anslutning till de rum där barnen vilar för att skapa trygghet. Det har gjort att otryggheten kring toalettbesöken har minskat när barnen vet att det alltid finns en vuxen att vända sig till i rummet eller med öppen dörr i rummet intill.

Insats vt 22- ht 23: Möblera om i Lärmiljöerna och rensa och organisera det pedagogiska materialet.

Redogörelse: Ett pågående arbete då grupperna har förändrats på främst Tallen/Granen och Nöten/Fröet som tidigare haft åldersindelade grupper och nu har 1-3 års grupper. Förråd har gått igenom och rensats upp under året för att synliggöra det material som vi kan byta ut och hämta/tillföra vid behov. Inköp har prioriterats utifrån ålder och behov på barnen i de olika grupperna. Bildstöd för material som står högt på hyllor har satts upp. Vi har blivit bättre på att öppna upp rum och dörrar såsom in till ateljén. Vi tar oftare fram otillgängligt material och använder det tillsammans med barnen. Miljöerna behöver fortsatt utvecklas med en gemensam samsyn hos pedagogerna.

Insats vt 22- ht 23: Dela barnen i mindre grupper vid rutinsituation som handtvätt. Alltid en vuxen vid dessa rutinsituationer i skötrummet.

Redogörelse: Rutiner har införts så det alltid finns en vuxen vid handtvätt. En trapp har byggts så de yngre barnen lättare själva kan tvätta sina händer vilket har minskat otryggheten vid handtvätt. Tillsammans med barngruppen arbetar vi med turtagning, att vänta på sin tur utifrån barnens mognad och utveckling. Vi delar barnen mer i mindre sammanhang än tidigare vilket ökat barnfokus och skapar större trygghet för barnen när de blir sedda och lyssnade på i ett mindre sammanhang.

Insats vt 22- ht 23: Löpar- stubbe struktur. Pedagogerna fördelar sig i lokalerna.

Redogörelse: Alla arbetslag har arbetat med rutiner för att fördela sig i lokalerna, några arbetslag arbetar utifrån löpare/stubbe modellen och andra utifrån superstruktur. Det här är något som vi arbetat mycket med under året i form av kompetensutveckling och medvetandegörande för pedagogerna genom att lyfta pedagogernas betydelse i leken och i barnens lärande i olika nätverk och pedagogiska grupper men även genom Marte Meo filmning. Det har skett en stor utveckling och förändring som helhet på förskolan under året där de flesta arbetslag har skiftat från ett vuxenfokus till ett barnfokus vilket ger att pedagogerna medvetet fördelar sig i rummen och lokalerna för att stötta barnen vilket gör att de dolda utrymmena inte finns på samma sätt när det finns pedagoger i alla rum.

Insats vt 22- ht 23: Dela barnen i mindre grupper vid rutinsituation som på- och avklädning i hallen.

Redogörelse: Vi delar barnen mer i mindre sammanhang än tidigare vilket ökat barnfokus och skapar större trygghet för barnen när de blir sedda och lyssnade på i ett mindre sammanhang. Det har skett en stor utveckling och förändring som helhet på förskolan under året där de flesta arbetslag har skiftat från ett vuxenfokus till ett barnfokus vilket ger att pedagogerna medvetet fördelar sig i rummen och lokalerna för att skapa mindre

sammanhang för barnen. Vid på- och avklädning har det skett en förändring i att skapa mindre grupper men det är ett pågående arbete som vi behöver utveckla och skapa tydligare rutiner för då det fortfarande förekommer att hela gruppen går ut i hallen.

Insats vt 22- ht 23: Dela barnen i mindre grupper vid rutinsituation då många barn går på toaletten samtidigt.

Redogörelse: Vi delar barnen mer i mindre sammanhang än tidigare vilket ökat barnfokus och skapar större trygghet för barnen när de blir sedda och lyssnade på i ett mindre sammanhang. Det har skett en stor utveckling och förändring som helhet på förskolan under året där de flesta arbetslag har skiftat från ett vuxenfokus till ett barnfokus vilket ger att pedagogerna medvetet fördelar sig i rummen och lokalerna för att skapa mindre sammanhang för barnen. Vid rutinsituationer som toalettbesök så har det skett en förändring i att skapa mindre grupper men det är ett pågående arbete som vi behöver utveckla och skapa tydligare rutiner för då det fortfarande förekommer att flera barn samtidigt går ut i hallen för att gå på toaletten inför tex en utflykt eller en promenad.

Insats vt 22- ht 23: Dela i mindre grupper och som vuxen ha barnfokus. Påminna varandra som kollegor om någon inte talar till barnen.

Redogörelse: Barnfokus är något som vi arbetat mycket med under året i form av kompetensutveckling och medvetandegörande för pedagogerna genom att lyfta pedagogernas betydelse i leken och i barnens lärande i olika nätverk och pedagogiska grupper men även genom Marte Meo filmning. Det har skett en stor utveckling och förändring som helhet på förskolan under året där de flesta arbetslag har skiftat från ett vuxenfokus till ett barnfokus vilket ger att pedagogerna medvetet fördelar sig i rummen och lokalerna för att skapa mindre sammanhang för barnen. Även om det skett en stor förändring så vi fortfarande att det här är ett utvecklingsområde som vi fortsätter arbeta med. Det förekommer fortfarande att vi är för många vuxna i samma rum i förhållande till antal barn och att det är för mycket vuxenprat. Det förekommer även fortfarande att vi pratar över huvudet på barnen även om vi ser att vi har ett större barnfokus och ett mer inkluderat förhållningssätt gentemot barnen.

Insats vt 22- ht 23: Förskolan inför en rutin kring att kunna överlämna information om hur dagen varit för varje barn.

Redogörelse: Vi ser i årets vårdnadshavarenkät, som tyvärr i år inte var helt mätbar i och med att det var för få antal vårdnadshavare som svarat, att vi har en större del vårdnadshavare som känner att de får en tydligare överlämning vid hämtning och lämning under året. Vi ser att pandemin påverkade mycket tidigare år då vårdnadshavare inte fick komma in på förskolan och hämtning och lämning till stor del skedde utomhus. Nu har vi

kunnat återgå till våra vanliga rutiner där vårdnadshavare kan komma in på förskolan och hämtning och lämning kan ske i ett lugnt möte inomhus där vi på ett annat sätt kan samtal med varandra om dagen. Något som vi har utvecklat mer under året på vissa avdelningar är att vi vid hämtning visa bilder på Ipaden och berättat om dagen för alla föräldrar. Varje avdelning ska skriva ut sin veckoplanering och sätta upp på kontoret, på så sätt kan vi lättare veta vad barnen på andra avdelningar har gjort under dagen. Något som vi ser att vi behöver utveckla mer är rutiner och förhållningssätt kring överlämningar mellan avdelningarna vid tex stängning så att informationen om barnens dag följer med barnet.

Redogörelse kring helheten: Vi ser att vi har ett fortsatt arbete med att få alla pedagoger insatta i Plan mot diskriminering och kränkande behandling så att planen blir en del av utbildningen. Vi ser att planen kopplas mer ihop med vårt systematiska kvalitetsarbete än tidigare då trygghetsvandringar skrivs in i det systematiska kvalitetsarbetet. Vi behöver däremot arbeta mer med att koppla våra målkriterier och insatser i det systematiska kvalitetsarbetet till planen för att planen ska följas upp på ett tydligare sätt och för att få planen mer levande i den dagliga utbildningen. Årsplaneringen i planen ser vi har varit ett stöd och en bidragande faktor till att planen kopplats mer ihop med det systematiska kvalitetsarbetet. Årsplaneringen har även bidragit till att trygghetsvandringar har genomförts och följts upp på ett tydligare sätt och utifrån barnen under året.

Främjande arbete

Det främjande arbetet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och respekten för allas lika värde.

Det främjande arbetet ska genomsyra alla delar av verksamheten och bedrivas kontinuerligt, systematiskt och målinriktat. Främjande insatser ska gälla alla barn och riktas mot alla diskrimineringsgrunder. I samband med det främjande arbetet krävs inte att förskolan har identifierat några särskilda risker eller problem.

Diskrimineringsgrunderna – Lpfö 18;

”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Etnicitet

Främjande insatser

- All personal på förskolan får fortutbildning via filmer om våld i nära relationer och hedersförtryck.
- Vi har lekfigurer med olika etnicitet.
- På förskolan har vi olika normkritiska böcker som vi läser
- Förskolan visar intresse för olika länder och kulturer och använder sig på ett naturligt sätt av de olika etniciteter som finns i vår barngrupp.

Religion eller annan trosuppfattning

Främjande insatser

- Pedagogerna uppmärksammar traditioner från olika kulturer
- På förskolan har vi olika normkritiska böcker som vi läser.
- Pedagogerna har en öppen dialog med barnen och en medvetenhet om att inte lägga in värderingar i barnens frågor.

Kön

Främjande insatser

- Alla pedagoger har en medvetenhet kring hur vi uttrycker oss om bland annat barnens kläder och i barns lekar.
- Pedagogerna har en öppen dialog med barnen där samtal får ta plats.
- Pedagogerna använder olika normkritiska böcker som vi läser
- Utbildningen på förskolan genomsyras av ett förhållningssätt som främjar ökad jämställdhet, som låter varje individ utvecklas efter sina förutsättningar, intressen, förmågor och behov oavsett kön, där varje barn har samma rätt till alla roller/aktiviteter.

Sexuell läggning

Främjande insatser

- Arbetslaget samtalar i vardagen och genom litteratur om olika sätt att vara familj.
- Pedagogerna har en medvetenhet om att inte lägga in värderingar i barnens frågor.

Funktionsnedsättning

Främjande insatser

- Pedagogerna ger varje barn oavsett funktionsförmåga samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter utifrån sina förutsättningar och behov.
- Pedagogerna ger varje barn förutsättningar att känna sig inkluderad, känna att det hör till, och ges förutsättningar att delta i all utbildning.

Ålder

Främjande insatser

- Pedagogerna fokuserar på barnens behov, intressen och förmågor då vi planerar utbildningen.
- Pedagogerna ger varje barn möjlighet att utifrån behov och förmåga, ta ansvar och ha inflytande i utbildningen.

Könsidentitet och könsuttryck

Främjande insatser

- Förskolan har olika normkritiska böcker som vi läser.
- Arbetslaget visar olika sätt att leva och vara är möjliga. Tex klä sig i det som en känner sig bekväm i och ha alla olika roller i lekar.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling som respektive enhet kan identifiera i sin egen verksamhet.

Varje år kartläggs nuläget på förskolan och fjolårets insatser utvärderas. Analysen läggs sedan till grund för det förebyggande arbetet nästa år.

Kartläggning av risker

Som grund för förebyggande åtgärder ska den egna verksamheten undersökas.

Kartläggningen kan inledas på ett övergripande plan genom att enheten gör en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument för att uppmärksamma eventuella strukturella risker för diskriminering, eller andra hinder för lika rättigheter och möjligheter när det gäller de olika diskrimineringsgrunderna.

Därefter är det dags att gå vidare med kartläggningen genom att sätta fokus på olika aspekter av barnens situation på respektive enhet. I kartläggningen ska förskolan beakta alla sju diskrimineringsgrunder samt risker för kränkande behandling.

Vi har använt följande metoder vid vår kartläggning:

- Observationer
- Trivsselfrågor
- Trygghetsvandring i mindre grupper med bilder som stöd
- Incidentrapport
- Föräldraenkät

I samband med kartläggningen har vi identifierat följande risker för diskriminering eller kränkande behandling:

- Det uppstår otrygghet hos barnen och konflikter mellan barnen när de vuxna inte finns fördelade i rummen inomhus.
- Det uppstår otrygghet hos barnen och konflikter mellan barnen i rutinsituationer inomhus när det blir för stora grupper barn som ska göra samma sak samtidigt.
- Det uppstår otrygghet för barnen och konflikter mellan barnen när de vuxna inte fördelar sig på utomhusgårdarna.

Analys av orsaker

När kartläggningen är genomförd är det dags att analysera resultatet för att hitta orsaker till de risker som identifierats i verksamheten.

I vår analys av de risker vi identifierat har vi kommit fram till att riskerna beror på följande orsaker:

Identifierad risk

- Det uppstår otrygghet hos barnen och konflikter mellan barnen när de vuxna inte finns fördelade i rummen inomhus.

Orsaker till ovanstående risk

- Rutiner kring löpar/stubbe eller superstruktur systemet finns inte i alla arbetslag.
- Några avdelningar har många rum och undanskymda rum och alla pedagoger kan inte fördela sig i det antalet rum som finns på avdelningen.

Identifierad risk

- Det uppstår otrygghet hos barnen och konflikter mellan barnen i rutinsituationer inomhus när det blir för stora grupper barn som ska göra samma sak samtidigt.

Orsaker till ovanstående risk

- Pedagogerna delar inte barnen i mindre grupper under dagen och under rutinsituationer.

Identifierad risk

- Det uppstår otrygghet för barnen och konflikter mellan barnen när de vuxna inte fördelar sig på utomhusgårdarna.

Orsaker till ovanstående risk

- Det finns en rymningsrisk utomhus då grindar lämnas öppna av besökare vilket gör att pedagogerna måste vakta grindar istället för att finnas nära barnen.
- Hus och buskage som skymmer sikt för pedagogerna vid utevistelse.
- Som ensam eller som få pedagoger ute tillsammans med en mindre grupp barn gör de skymde platserna att det är svårt att ha uppsikt över hela gården.
- Många pedagoger samlas på samma plats och fördelar sig inte på våra utomhusgårdar.
- Bristande organisation av vuxna utomhus.

Sätta mål och besluta om åtgärder

När kartläggningen är analyserad och förskolan har tagit reda på vilka orsaker som finns bakom de risker som har identifierat är det dags att sätta upp mål för enhetens likabehandlingsarbete. Målen ska vara så tydliga att de kan följas upp och utvärderas.

Varje mål ska därefter kopplas till konkreta insatser och åtgärder som ska genomföras. De åtgärder som beslutas ska genomföras så snart som möjligt och bör tidsplaneras tydligt.

I planen ska det anges vem som är ansvarig för att genomföra respektive åtgärd och hur åtgärden ska följas upp. Detta innebär att förskolan redan i samband med beslutet om åtgärder behöver planera för att avsätta nödvändiga resurser, i form av till exempel tid eller personal.

Vid vår analys har vi identifierat följande orsaker till de risker som vi upptäckt i vår verksamhet:

Arbetslagen behöver dela barngruppen i mindre grupper både inne och ute samt i samband med rutinsituationer som i hallen och toalettbesök för att skapa en större

trygghet för barnen samt för pedagogen att ha ett tydligt barnfokus. Barnens lärmiljö och material behöver anpassa så den är tillgänglig för barnen.

Vårt mål är att:

Skapa en trygg och tillgänglig miljö både inne och ute där barnen känner sig sedda blir lyssnade på och där barnen blir delaktiga i sin dag på förskolan.

Som förbyggande åtgärd för att komma till rätta med den risk vi identifierat planerar vi att genomföra följande insatser:

Vad Vilken åtgärd sätter vi in?	Hur Hur ska vi göra?	Vem Vem ansvarar?	När Tidplan för insats
Marte Meo filmning - förhållningssätt	Några arbetslag kommer få insats med Marte Meo filmning med fokus på förhållningssätt av Marte Meo vägledare. Biträdande rektor utser arbetslag i samråd med arbetslagsledare och/eller barnhälsogrupsdeltagare. Pedagogerna planerar sin undervisning, sina rutiner och sitt förhållningssätt utifrån det som lyfts i Marte Meo återgivningarna.	Biträdande rektor, arbetslag	Oktober, december och mars vid uppföljning av SKA. Maj vid analys av SKA och analys av PDK.
Rutiner för att fördela sig som vuxna inomhus	Löpar- stubbe struktur/ superstruktur Pedagogerna fördelar sig i lokalerna.	Alla pedagoger	Oktober, december och mars vid uppföljning av SKA. Maj vid analys av SKA och analys av PDK.

Mindre grupper	Dela i mindre grupper/sammanhang för barnen där pedagogen som vuxen har ett barnfokus.	Alla pedagoger	Oktober, december och mars vid uppföljning av SKA. Maj vid analys av SKA och analys av PDK.
Fortsätta ha fokus på pedagogers delaktighet i barnens lek och planera undervisningen med leken som verktyg.	I våra pedagogiska utvecklingsgrupper fortsätta lyfta pedagogers delaktighet i leken som tema. Reflektioner och diskussioner. Pedagoger planerar sin undervisning med leken som verktyg för lärande.	Alla pedagoger	Oktober, december och mars vid uppföljning av SKA. Maj vid analys av SKA och analys av PDK.
Rutiner för att fördela utomhus	Fler pedagoger ute samtidigt. Skapa en hållbar organisation utomhus (löparmodellen etc.).	Alla pedagoger	Oktober, december och mars vid uppföljning av SKA. Maj vid analys av SKA och analys av PDK.
Förhållningssätt – barnfokus.	I våra pedagogiska utvecklingsgrupper lyfta vad barnfokus är/står för. Att pedagogerna planerar sin undervisning och sina rutiner utifrån barnfokus.	Biträdande rektor och alla pedagoger	Oktober, december och mars vid uppföljning av SKA. Maj vid analys av SKA och analys av PDK.

Uppföljning

Åtgärderna följs upp i oktober, december och mars samt utvärderas i maj enligt årsplanen.

Följa upp och utvärdera

I förskolans redovisning av planerade åtgärder ska det framgå när och hur de beslutade åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Resultatet av denna uppföljning och utvärdering ska dokumenteras.

Vad Vilken åtgärd sattes in?	Hur Hur gjorde vi?	Resultat Hur har det gått?

Rutiner för akuta händelser

All personal som arbetar i förskolan ska vara uppmärksam på om barn upplever sig utsatta för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Om personal uppfattar signaler om att barn upplever sig utsatt är de skyldiga att genast agera genom att anmäla och utreda händelsen.

Barn upplever sig utsatt av annat barn

Alla signaler om att ett barn upplever sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier ska tas på allvar, anmälas och utredas.

1. All personal som får signaler om att ett barn upplevt sig utsatt ska skyndsamt anmäla detta till rektor. I samband med anmälan ska personalen fylla i blankett 1 – anmälan om kränkande behandling.
2. När rektor får vetskap om att ett barn upplevt sig utsatt ska hen skyndsamt anmäla detta vidare till huvudmannen. Anmälan görs genom att rektor undertecknar blankett 1 – anmälan om kränkande behandling och skickar den till registrator på Division Utbildning som delger skolchef.
3. Den personal som har fått information om att barnet upplevt sig utsatt inleder skyndsamt en utredning av händelsen och vidtar åtgärder för att förebygga och förhindra liknande händelser. Utredningen (samtal med berörda barn och vårdnadshavare) dokumenteras i blankett 2-3.
4. De åtgärder som vidtas för att komma till rätt med eventuella kränkningar/trakasserier ska följas upp. Vid uppföljning används blankett 5 och rektor fattar beslut om ärendet ska avslutas.

Barn upplever sig utsatt av personal

För personalens del finns ett absolut förbud mot att utsätta barn för kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier. Alla signaler om att ett barn upplever sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier av personal ska tas på allvar, anmälas och utredas.

1. All personal som får signaler om att barn upplevt sig utsatt av personal ska skyndsamt anmäla detta till rektor. Om det är rektor som upplevs utsatt görs anmälan till skolchef. I samband med anmälan ska personalen fylla i blankett 1 – anmälan om kränkande behandling.
2. När rektor får signal om att ett barn upplevt sig utsatt av personal ska hen skyndsamt anmäla detta till huvudmannen. Anmälan görs genom att skicka in blankett 1 – anmälan om kränkande behandling, till DU:s registrator.
3. Rektor ska skyndsamt inleda en utredning av händelsen och vidta åtgärder för att förebygga och förhindra liknande händelser. Utredningen (samtal

- med berört barn, vårdnadshavare och aktuell personal) dokumenteras i blankett 2 och 4.
4. Observera att ärende där personal upplevts utsätta alltid ska utredas av rektor. Ärende där rektor upplevs utsätta utreds av skolchef. Vid behov tar rektor/skolchef stöd av HR.
  5. De åtgärder som vidtas för att komma till rätta med eventuella kränkningar/trakasserier ska följas upp. Vid uppföljning används blankett 5 och rektor fattar beslut om ärendet ska avslutas.

Dokumentation av anmälan och utredning

Division Utbildning har ett centralt framtaget underlag för den dokumentation som ska göras om ett barn upplever sig utsatt för kränkningar eller trakasserier/sexuella trakasserier.

Underlaget består av ett antal blanketter för anmälan, utredning och uppföljning av ärenden, samt ett stödmaterial i form av en vägledning till hur respektive blankett ska fyllas i och hanteras.

Blanketter och stödmaterial hittar du som personal på IN. Länken finns i ett block till höger på Division Utbildnings startsida (där man också hittar Schoolsoft, klagomålshanteringen med mera)

Anmälan via Trygghetswebben

Nyköpings kommun har ett digitalt verktyg för anmälan av kränkande behandling och trakasserier, kallat Trygghetswebben.

Trygghetswebben når man via kommunens webbsida nykoping.se.

Denna tjänst kan användas av alla privatpersoner som på något sätt har fått information om att ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier. Personal som arbetar inom Nyköpings kommun ska inte använda sig av Trygghetswebben för att anmäla ärenden, utan följer den rutin som beskrivits ovan.

När en anmälan tas emot via Trygghetswebben skickas denna till den berörda förskolan/skolan för utredning. Om ett ärende redan pågår avseende den anmälda händelsen kan uppgifterna i anmälan föras över till detta ärende. Om det inte finns något pågående ärende på förskolan ska ett ärende skyndsamt inledas. Anmälan till Trygghetswebben ersätter då blankett 1 och förskolan följer därefter sin normala rutin för att utreda, vidta åtgärder och följa upp